

Vallás és a szex: mit tanítanak az új egyházak?

2009. február 25., szerda

Szerző: Kulcsár Hajnal (hvg.hu)

Mit jelent ma Magyarországon vallásos embernek lenni, milyen lemondásokkal jár, ha egy új vallási mozgalom híveként élünk? Mennyire szól bele az egyház hívei magánéletébe? Megfojtják-e a személyiséget az élet szinte minden területét szabályozó előírások? Egy nemrég elkészült magyar kutatás többek között ezekre a kérdésekre keresi a választ.

Szenes Márta pszichológus, a Szegedi Tudományegyetem munkatársa nemrég elkészült, *Odú és kelepce* című tanulmányában kiindulási pontnak tekintette a Kopp Mária által vezetett *Hungarostudy* című felmérést (2003), amelynek egyik legfontosabb megállapítása, hogy a vallásgyakorlás kiváló egészségvédő faktor. A vallásos emberek között sokkal kisebb mértékű a munkaképesség csökkenése, s a betegségek miatt kiesett munkanapok száma is elenyésző. Ritkábban fordulnak elő náluk az önkárosító magatartásformák (például túlzott alkoholfogyasztás, dohányzás). Aki gyakorolja a vallását, kevésbé hajlamos a lelki betegségekre, depresszióra, ugyanis a társas kapcsolatok védenek e bajok ellen.

"Úgy tűnik, a vallás az emberi elégedetlenség problémáira kínál választ. Végesek és

korlátozottak vagyunk, bármikor kifogyhatnak az azonnali erőforrásaink, felfedve alapvető sebezhetőségünket" - fogalmaz Szenes Márta.

A kutatás során új vallási mozgalmakhoz - Hit Gyülekezete, Jehova Tanúi, Egyesítő Egyház (Moonisták), Vaisnava (az egyetlen a kutatásban, amely nem keresztény alapokon nyugszik) - tartozó fiatal főiskolásokat, egyetemistákat vizsgáltak. Az életszakasznak egyik lefontosabb feladata az intimitás iránti szükséglet megoldása, ellenkező esetben az egyén izolálódik, vagy megpróbálja más módon kielégíteni ezirányú vágyait. Szenes ezért tartotta lényegesnek annak megvizsgálását, hogyan szabályozza az adott vallás a párkeresést, a partnerkapcsolatokat, a szexualitást. Minden hívő embernek bírnia kell a saját vallási közössége, gyülekezete viselkedési normáival, írott és íratlan szabályaival. Az új vallási mozgalmakra pedig különösen igaz, hogy a hétköznapi legkisebb mozzanatait is kontrollálják: nem elég néha elmenni istentiszteletre, teljes forgatókönyvet adnak az ember kezébe, s minden tettel el kell tudni számolni a közösséggel szemben.

"Normális esetben az ember már serdülőkorban megtanul rutinosan mozogni a nemiségben, ám ezeknél a fiataloknál azt láttam, hogy rengeteg feladatot áthoztak a serdülőkorból" - mondta el a hvg.hu megkeresésére a kutatást végző pszichológus. "Annak ellenére, hogy korán érnek a mai fiatalok, lelkiileg felkészületlenek, nem képesek arra, hogy egy kapcsolatban átéljék a szexualitással járó intimitást. Sem az öröm, sem a fájdalom fogadására nincsenek felkészülve, nagyon sok bennük a bizonytalanság. Az új vallási mozgalmakhoz tartozó fiataloknál különösen tetten érhető, hogy a családból nem hoznak mintát - márpedig olyan dolgokról beszélünk, amelyeket csak személyes mintaadásból lehetne megtanulni. Aki nem tanult meg kötődni a családban, annak később sem lesz türelme kivárni, hogy egy kapcsolat kiforrja magát; az alapvető kötődési mintázataink kihatnak a későbbi kapcsolatainkra."

A legtöbb közösségben a párkapcsolatot nem az egymás iránti vonzalom vagy szerelem alapozza meg; ha így lenne, a gyülekezet nem tudná befolyásolni e kapcsolat alakulását, márpedig valamennyi egyháznak megvannak az erre vonatkozó szabályai. A hangsúly egymás kölcsönös és alapos megismerésére tevődik, ami elsősorban a vallási alapértékek szempontjából fontosak. Lényeges, hogy a fiatalok egymásnak és a közösségnek is bizonyítsák, "tisztességgel követik Isten szavát, jól szolgálják a mozgalom ügyét; gyakori elvárás imában is kérni Isten jóváhagyását".

Az Egyesítő Egyházban például a partner kiválasztása Moon tiszteletes (az egyház alapítója) kizárólagos joga, aki fényképes önéletrajzok alapján hoz össze akár teljesen más kultúrában élő embereket. Nem meglepő, hogy sok esetben válással végződnek e házasságok. A rítus szerint a pár a társítás (vagy matching) után még nem kelhet egybe, szeparációs időszak vár rájuk (korábban ez három év volt, most már csak negyven nap). Ez idő alatt is csak néhányszor láthatja egymást az újdonsült pár, s akkor is a közösség által kontrollált kapcsolatról van szó, a testi érintés szigorúan tilos.

A legtöbb kisközösségben egyértelmű elvárás, hogy a szexualitás csak a házasságon belül lehetséges (a vizsgált egyházak mindegyike így vélekedik erről), illetve bizonyos közösségekben (ilyenek a krisnások, ahol például bűn élvezni a szexuális együttléteket) ekkor is csak gyermeknemzés céljával. Továbbá elvárás, hogy a házasságkötés előtt álló fiatalok, amennyiben lehetséges, fókuszáljanak a közösségre, Isten szolgálatára, s ne a magánéletre. Az alábbi történet éppen azt példázza, miként győzi meg magát a követő a gyülekezet ilyen irányú elvárásáról, hogyan késlelteti magában a házasság gondolatát. "Azért imádkoztam, hogy amíg nem vagyok házas, addig bölcsen ki tudjam használni az időmet. Biztos nem véletlen, hogy még nincs társam, még érnem kell, vannak olyan területek, amit Istennek még csiszolnia kell" - meséli a megszólaltatott huszonkét éves fiatalember.

Az új vallási mozgalmakba megtért fiatalok életútját, s ezen belül a szexualitáshoz kapcsolódó attitűdjeiket többek között Leo Booth (1986) is vizsgálta. Úgy találta, hogy interjúalanyai gyakran nyilatkoznak úgy a szexről, mint ami "mocskos dolog", a fizikai örömek bűnös, megvetendő cselekedetek. Ez az értékrend nincs távol számos történelmi vallás szexualitásról vallott nézetétől, ám az új egyházak tagjainál ez felfokozottan van jelen. Szenes szerint a jelenség mögött olykor állhat a tapasztalathiány, kritika nélkül átvett attitűd. A külső kontrollként jelenlévő elvárás betartása egyben azt eredményezi, hogy a megtért nem fogja önmagát kipróbálni, nem tanul meg testének jeleiből olvasni. A világi térben, a baráti körben tapasztalható intimitás, gyakran pusztán a testi érintés undort vált ki sok megkérdezettből. Az interjúalanyok közül többen hangsúlyozták, hogy a partner kiválasztásának kérdése Isten kezében van, ők ebben békés, várakozó állásponton vannak.

Új vallási mozgalmak itthon

Hit Gyülekezete A nemzetközi pünkösdi-karizmatikus mozgalomhoz tartozó egyház az újkori reformáció egyik magyarországi képviselőjének tartja magát. Történetének húsz éve alatt néhány fős imacsoportból Magyarország negyedik legnépesebb egyházává nőtte ki magát.

Jehova Tanúi Magyarországi történetük mintegy száz évvel ezelőtt kezdődött. Szélsőségesen államellenes tanaik miatti üldözésük és az ellenük folyó propagandatevékenység különösen az 1950-es években erősödött fel, ez a hozzáállás a 60-as évek közepétől kezdett enyhülni, de csak 89-ben ismerték el törvényesen az egyházat.

Egyesítő Egyház (Moonisták) Alapja szintén a kereszténység. Magyarországra a 80-as évek elején érkeztek első misszionáriusai. 92-ben már egyházként jegyezték, ám 93-ban a parlament destruktív szektának minősítette a Jehova Tanúival és a krisnásokkal együtt. Több hazai

nagyvárosban van székhelyük.

Vaisnava. A hinduizmus egyik legerősebb ága, hagyományai évezredekre nyúlnak vissza. Európában először India brit gyarmatosításával váltak ismertté. A közösség élete nem igényelte az intézményi keretek megalkotását, a külvilággal szemben azonban szükségessé vált működésük hivatalos megfogalmazása, így 1998-ban egyházként bejegyeztették magukat. Számos nagyvárosban működnek központjaik.

"Egyáltalán nem meglepő, hogy az interjúk zöméből az derül ki, a megkérdezettek egy jelentős része megrekedt a pszichoszexuális fejlődésben, gátlásokkal küzd, vagy épp a kontrollfunkciók nem működnek bennük megfelelően a szexuális vágyakkal kapcsolatban" - szögezi le a lélekbúvár.

Akadott olyan interjúalany, aki bevallotta, hogy pusztán az értékrend és a magára erőltetett fegyelem nem elég a szexuális vágy megfékezésére. Így elsajátított egy légzéstechnikát, amely segített a "nehéz" pillanatokban. "Nagyon gyorsan kell lélegezni, majd hosszú ideig, amíg csak bírja az ember, visszatartani a lélegzetet, és ezt többször megismételni. Ha az ember ezt minden reggel, délben, este megcsinálja, akkor gyakorlatilag nem szembesül a nemi vágygal." A huszonhárom éves férfi szerint ez a gyakorlatsor a megoldás a "problémájára".

A szexualitás világi és vallási felfogásának különös ötvözetével is találkozott a kutató. "Úgy voltam vele, hogy belefér egy kis intim kapcsolat, de mondjuk az aktus nem, szerettem volna szűz maradni. Az elején nehéz volt, de ha már belementem, tartottam magam ehhez" – meséli az a tizennyolc éves lány, aki saját értékrendet alakított ki a közösségi elvárásokon belül.

Sok esetben kiderült az is, hogy a szexualitásra vonatkozó norma csak külső kontroll, s az elvárásoknak való megfelelés belső vívódáshoz vezet több interjúalanyról is, főleg, ha a csábító partner nem tagja a gyülekezetnek. "Folyton hívogattak, aztán találkoztunk. De már az elején mondtam, hogy ne számítson semmire tőlem. Nyilván a testem azt mondta, hogy igen, ő az, de tudtam, hogy mit mond Isten igéje" - meséli a tizennyolc éves nő, aki végül szakított választottjával, "csúnyán váltunk el, nem értett meg". Ám olyan hívő fiatal is akad, aki a csábításokat csak próbatételként fogta fel. "Igen, és ezen elcsúszik az ember, mert ki van éhezve a szeretetre, arra, hogy valaki megérintse, átölelje. De aztán mégis ellenáll" - számol be "harcairól" egy huszonnégy éves nő.

Valamennyi vizsgált közösség tisztában van az életszakasz e buktatóival, éppen ezért megkísérli különböző feladatokkal lekötni a fiatalokat, ezzel is "elterelve" a gondolataikat a szexualitásról. A közösség számára a "mi" tudata a fontos: ha érték az intimitás, az individuum, akkor széteshet a közösség. Több intézmény is van - ilyen például az akár több évig tartó missziós tevékenység a mormonoknál, amelyben csak egyedülálló fiatal férfiak vehetnek részt -, amely segíti, hogy a társkeresés minél kevésbé zavarja meg egy gyülekezet közösségi

működését. De hasonló célokat szolgál az Egyesítő Egyházban a pártalálást követő, már említett szeparációs idő is.

Szenes Márta összegzése szerint a kutatás rámutat arra, hogy a vizsgált fiatalok új identitásának ára sok esetben az egyéniség elvesztése. Háttérbe szorul a valós világ, s az illuzórikus vallási világ válik az egyetlen élhető térré. Igaz, ennek is meg lehet a maga egészséges pszichológiai szerepe, ami lehetőséget nyújt az átlényegülésre, a kreatív önkifejezésre. Ám az interjúk elemzése alapján azt láthatjuk, hogy a világ számukra végtelenül leegyszerűsített, a hívek jól meghatározott forgatókönyv alapján élnek. Az egyes szám első személy fokozatosan eltűnik, s talán ez jelenti a legnagyobb problémát.

Makki Marie-Rose

2009. 03. 06. (XIII/10)

Vallás és szex: mit tanít a hvg.hu?

HETEK ONLINE

Vallás és a szex: mit tanítanak az új egyházak? címmel lejáratozó vezércikk jelent meg múlt héten a hvg.hu internetes portálon. A meglepően inkorrekt írás úgy állítja be az új vallási mozgalmakhoz tartozó, hitelveik szerint élő embereket, mint mentálisan és szexuálisan sérült személyeket. A hangulatkeltő cikkben megszólaltatott pszichológus, Szenes Márta kedden nyilvánosan bocsánatot kért azért, hogy engedte kutatását egy „erősen summázó, olykor szélsőségekben fogalmazó publicisztikához” felhasználni.

A hvg.hu-n megjelent cikk és annak utóélete akár iskolapéldája lehetne annak a régi igazságnak, hogy az előítéleteket szakmai érvelésekkel lehet a legkevésbé alátámasztani. Az inkriminált írás apropójául Szenes Márta pszichológus tavaly tavasszal megvédett doktori disszertációja szolgált, amely az Odú és kelepce címet viselte. A pszichológus a megtérésélményt vette górcső alá annak alapján, hogy 2002-ben 6 felekezetből összesen 18 (!) diákkal készített mélyinterjúkat. A hvg.hu újságírója erre a disszertációra hivatkozott, amikor megkérdőjelezte a 2003-as Hungarostudy országos egészségvizsgálat eredményeit, melyek szerint a vallásgyakorlás kiváló egészségvédő faktor. 13 ezer ember megkérdezése során ugyanis a Semmelweis Egyetem Magatartástudományi Intézete kiderítette, hogy a vallásukat aktívan gyakorlók a legjobb egészségi-lelki állapotnak örvendenek Magyarországon.

Az újságíró Szenes Márta kutatását felhasználva igyekezett sajátos módon bebizonyítani: a vallási közösség, a társas kapcsolatok védő hatása másik oldalról a tagok életének totális

kontrolljával, az egyéniség teljes feladásával, mi több, az önmegtartóztatás folytán szexuális zavarokkal, retardáltsággal is jár. A szerző szerint ez különösképpen igaz az új vallási mozgalmakra, ami alatt feltételezhetően nem a történelminek nevezett egyházakat érti, bár a fogalomtisztázás elmaradt. Még az általa nevesített négy egyház kormeghatározásai is tévesek: a szerző akár az interneten is pontosabb információkat találhatott volna arról, amiről írni szándékozott.

A hvg.hu többek között azt írta: „A kutatás során új vallási mozgalmakhoz - Hit Gyülekezete, Jehova Tanúi, Egyesítő Egyház (Moonisták), Vaisnava - tartozó fiatal főiskolásokat, egyetemistákat vizsgáltak. (...) »Normális esetben az ember már serdülőkorban megtanul rutinosan mozogni a nemiségben, ám ezeknél a fiataloknál azt láttam, hogy rengeteg feladatot áthoztak a serdülőkorból « - mondta el a hvg.hu megkeresésére a kutatást végző pszichológus." A hírportál a továbbiakban sommás megállapításokat tesz az új vallási mozgalmak hívóival kapcsolatban: „Megrekedtek a pszichoszexuális fejlődésben", „gátlásokkal küzdenek", „a kontrollfunkciók nem működnek bennük megfelelően a szexuális vágyakkal kapcsolatban", „új identitásuk ára sok esetben az egyéniség elvesztése", „háttérbe szorul a valós világ" és „illuzórikus vallási világ válik az egyetlen elérhető térére" számukra, „az egyes szám első személy fokozatosan eltűnik", „tapasztalathiány, kritika nélküli attitűd" jellemzi őket, „a világ számukra végtelenül leegyszerűsített, (...) jól meghatározott forgatókönyv alapján élnek." Az újságíró, aki megkeresésünkre nem kívánt élni a nyilatkozat lehetőségével, azt is kifejti, hogy az új egyházakban nincs szerelmi házasság, mivel a párválasztást is szigorú ellenőrzés alatt tartják.

Hatás - ellenhatás

Mind a Történelemtanárok Egylete, mind az Magyarországi Evangélikus Egyház még a megjelenés napján feltette a cikket a honlapjára. Az evangélikus honlap főszerkesztője kérdésünkre kifejtette: kötelességének tekinti az emberek megfelelő tájékoztatását, ezért a cikk marad. Nem mindennapi helyzet, amikor egy tradicionális keresztény egyház végső soron azt rója fel egy másik keresztény egyháznak, hogy tagjai túl erkölcsösen élnek. Azon túlmenően, hogy a témaválasztás - a vallási közösségek tagjainak identitása, szexualitáshoz való viszonya - ugyancsak meglepő egy gazdasági profilú orgánumtól, az írás az elvárható szakmai színvonalától is messze elmaradt. A kiragadott, többnyire extrém, egyedi esetek az új vallási közösségek általános jellemzőiként lettek bemutatva. Az elképesztő állítások sorozatában a kisegyházak többnyire nincsenek nevesítve, ugyanakkor a cikkhez mellékelten képen egy „Hit Gyülekezete" felirat áll, alatta sokatmondó képaláírással: „Írányt mutatnak". Mindezek figyelembe vételével a Hit Gyülekezete a héten helyreigazítási kérelemmel fordult mind a HVG, mind az említett két szervezet felé. Kérésüket lapzártánkig nem teljesítették.

A héten az ATV Civil a pályán című műsora is foglalkozott a lejáratozó cikkel, amelynek kiváltó oka egyébként máig ismeretlen. Szenes Márta pszichológus nem fogadta el a meghívást, ehelyett egy nyilvános bocsánatkérő levelet küldött, amelyben kifejtette: sem kutatásával, sem pedig a hvg.hu-n megjelent cikkel egyik, az interjúban említett vallási csoportot, illetve annak tagjait sem kívánta megsérteni, minősíteni hitében vagy életvitelében. Ezúton is elnézést kér, ha ez mégis megtörtént volna. Mint írta, munkájában nem az új vallási mozgalmak és a szexualitás kapcsolatát vizsgálta, hanem a megtérés előtti és az azt követő élményeket,

tapasztalatokat, amelyeknek többek között része az említett terület is. „Az ezekből levont következtetések nem érvényesek természetesen egy adott csoport minden tagjára egyaránt, s főként nem generalizálhatók az elemzett vallási entitásokra általában. Kutatóként úgy látom, hogy az általánosítással még egy nagy mintán lebonyolított statisztikai elemzésnek is illik óvatosan bánnia” - tette hozzá levelében Szenes Márta.

A vallások válságidőszakban betöltött szerepével foglalkozó ATV-műsorban többek között Máté-Tóth András, a szegedi vallástudományi tanszék vezetője - ahol egyébként Szenes Márta is óraadó tanár - kifejtette: kutatások régóta bebizonyították, hogy a vallási közösségek által felállított erkölcsi korlátoknak az egyént megóvó szerepük van, és ezek a korlátok egyértelműen pozitívan hatnak a személyiség fejlődésére. Máté-Tóth megemlítette azt a KSH Népeségkutató Intézete által is igazolt jelenséget, miszerint azok a házasságok, amelyeket nem előzött meg együttélés, jellemzően sokkal tartósabbaknak bizonyulnak, mint azok, amelyeket „próbaházasságok” előznek meg. Mi több, a szociológus idézett olyan amerikai felméréseket is, melyek szerint az együtt imádkozó házaspárok szexuális élete az átlagosnál sokkal boldogabb. A műsor vendégeként jelen lévő Hack Péter, a Szent Pál Akadémia docense többek között arra hívta fel a figyelmet, hogy az emberek fokozott istenkeresése csak akkor lehet tartós és sikeres, ha találnak a vallási kínálatban olyan lehetőséget, aminek hatására megváltozik az életminőségük, életmódjuk.

Mint a műsor résztvevői is utaltak rá, a valláskutatás mindmáig egy rendkívül óvatosan kezelendő terület. Eleve nem könnyű a fogalmi meghatározás sem, hiszen a vallásosságnak számtalan dimenziója létezik. A vallásos jelenségek és különösen a hit mérését mindmáig módszertani kihívások és szakmai viták kísérik. Nagy kérdés, hogy meddig terjed a pszichológia vagy a szociológia kompetenciája a hit világával kapcsolatos jelenségek magyarázatában - még abban az ideálisnak mondható, ámde ritka alapesetben is, ha a kutató a lehető legelfogulatlanabb álláspontot képviseli.

A Hit Gyülekezete reakciója

Ruff Tibor teológus szerint eleve minden alapot nélkülöz, hogy a hvg.hu cikke a tárgyalt négy - teológiaiilag gyökeresen különböző - felekezetet „új vallási mozgalmaknak” nevezi. A Hit Gyülekezete nem új vallási mozgalom, hanem keresztény egyház, melynek hitelvei a szexualitás területén (is) a négyezer éves zsidó-keresztény kinyilatkoztatás elveivel azonosak. A Hit Gyülekezete állásfoglalását jegyző teológus egyenesen úgy véli: a négy különböző felekezet szexualitásról való - valójában a legtöbb szempontból ellentétes - tanítását egységesen kezelni abszurdum. „Egyházunk sohasem tartotta a szexualitást „mocskos dolognak”, sőt mindig nyomatékosan figyelmeztetett az ilyen felfogások helytelenségére; a szerelmet a legfontosabb szempontként kezeljük a házasságok megkötésében - állítja Ruff Tibor. -Nem törekszünk a hívők hétköznapi életének „legkisebb mozzanatait is kontrollálni”, nem „adunk forgatókönyvet az emberek kezébe”, nem felel meg a valóságnak, hogy a Hit Gyülekezete fiatal tagjai „a családból nem hoznak mintát” és az sem, hogy „a párkapcsolatot nem az egymás iránti vonzalom vagy szerelem alapozza meg” - és sorolhatnánk a Hit Gyülekezetére a legkevésbé sem igaz állításokat, amelyek az ellenkezőjét több tízezer szeretetben, örömben élő házaspár tanúsíthatja. A teológus hozzáteszi: a cikk szerzője egy ideológiai előítélet alapján abszolút igazsággként kezeli azt, hogy a házasság előtti szexualitás

(„az ember már serdülőkorban megtanul rutinosan mozogni a nemiségben”) normális és helyes. Ezt az - egyébként pszichológiailag is nonszensz - felfogást számon kérni a zsidó-keresztény alapon álló egyházaktól, amelyek négyezer éve az ellenkezőjét tanítják, rosszindulatú tudatlanságra vall. „Hol a lelkiismereti és vallásszabadság, ha ezt egy tudományos formában előadott előítélettel gúny tárgyává lehet tenni?” - jegyzi meg Ruff Tibor, aki azt is kifejtette, hogy a Hit Gyülekezetében felnőtt emberként, szabad döntéssel megházasodott fiatalok és idősebbek személyiségi jogait és emberi méltóságát mélyen sértik a róluk tett valótlan, általánosító állítások. A pellengérre állított közösségek joggal várták volna el azt, hogy megkérdézzék őket. Ezt - legalábbis a Hit Gyülekezete esetében biztosan - a szerzők elmulasztották. Ha már hites fotóval illusztrálták a cikket, és a Hit Gyülekezetével kapcsolatos írást csatoltak hozzá, illetet volna felvenni a telefont. (A szerző szociológus)

Csodálkozó interjúalanyok

Lapunknak sikerült elérni azt a négy, Hit Gyülekezetéhez tartozó, harminc év körüli fiataalt, akik 2002-ben Szenes Márta pszichológusnak egyszeri, négy szemközti interjút adtak. Hárman közülük családostak – ketten 2002-ben is azok voltak –, és érthetetlennek tartják, hogy ellentétben azzal, amit ők akkor egy beszélgetésben elmondtak, miként sühettek ki ennyire „blőd” megállapítások egy cikkben. Ráadásul nemcsak róluk, hanem az egész gyülekezetükkel kapcsolatban is.

„Azt hiszem, minden ember úgy van programozva, hogy a lelke mélyén az egyetlen, igazi társra vár. Van – mindig is volt –, aki már előre, látatlanban is hűséges ehhez a személyhez, és ezt soha nem bánja meg. Nem értem, mi ebben a kivetni való?” – teszi fel a kérdést egyikük, Zs. Mariann. Egy másik megkérdezett, Sz. Bea azt mondja, hogy a megtérése után az egyik rendkívül pozitív dolog az volt a számára, hogy a gyülekezetben stabil házasságokat, kiegyensúlyozott, sőt boldog családokat látott, nem úgy, mint annak előtte. 2001-ben ment férjhez, de nem emlékszik, hogy előtte nagyon meg kellett volna magát „tartóztatnia”: egyszerűen boldog volt, és jól érezte magát a bőrében.

„Arra emlékszem, hogy átfogó életútinterjú volt: családi háttér, megtérés, motivációk, életről-halálról, értékekről stb. alkotott elképzelések – mondja M. Linda. – Szenes Márta nyilván kérdezett a párkapcsolati dolgokról is, de nem az volt a benyomásom, hogy ez a téma nagyobb hangsúlyt kapott volna, mint a többi. Olyasmiket egészen biztos nem mondtam, szerintem még látens módon sem, amiből arra következtethetett volna, hogy komoly frusztrációim vannak a szexualitással kapcsolatban (mint ahogy nem is voltak).”

„Ami megmaradt bennem, az az, hogy megpróbáltam megértetni a pszichológussal, hogy nem volt semmi olyan speciális dolog az életemben, ami miatt nekem muszáj lett volna megtérnem – meséli Sz. Péter, kiegyensúlyozott értelmiségi családdal a háttérben. – Hogy nem azért van szükség a megtérésre, mert rossz az ember háttere vagy nagy trauma éri, hanem mert nem teljes az élete Krisztus nélkül.”

Pszichológusok a hvg.hu cikkéről

A szerző ezzel azt sugallja, mintha „a csak házasságon belüli szex” deviancia lenne. Ezzel szemben pszichoszexuális területen a legnagyobb problémát nem az önmegettartóztatás jelenti – ami egyébként az összes keresztény közösségre jellemző –, hanem inkább a korai, már 12-13 évesen szinte „kötelező” szex a kapcsolatokban. A korán, elkötelezettség nélkül elkezdett

szexuális kapcsolat elsivárosodáshoz, önértékelési problémákhoz, depresszióhoz vezethet. Nem világos, hogy egy olyan társadalomban, amely a válások aránya, a depresszió, az alkoholizmus, az öngyilkosságok száma terén a világranglistán vezető helyen áll, a szerzők szerint miért kimondottan az új egyházak hívei hoznak rossz vagy semmilyen mintát a családjukból.

A pszichológia szerint egyébként a késleltetés képessége, ami a szexuális vágyak késleltetésére is vonatkozik, az érett személyiség jellemzője. Tapasztalat továbbá az is, hogy gyakran a korán kezdett szexuális élet miatt kiégett fiatalok később pont azzal küzdenek, és keresnek meg minket, pszichológusokat, hogy örömet találjanak a házaséletben. Elkötelezett kapcsolatban, biztonságban, védelem alatt, érzelmi intimitásban felfedezni ezt az izgalmas, a csak egymás számára megnyíló egyesülés világát, ettől foszt meg az elkötelezettség nélküli, gyakran váltogatott partnerrel gyakorolt szex.

A szerző azt sugallja, hogy a „megtért” fiataloknak menedék és kelepce is a vallási közösségek által felkínált új identitás, amely csak közösségi lehet. Márpedig ha nincs személyes identitásuk, nem tudják átélni a párkapcsolatban az intimitást, tehát eleve boldogtalanok lesznek. Amellett, hogy a következtetés súlyosan előítéletes, el kell ismerni, hogy a hívő közösségeknek valóban vannak belső normáik, ez okozza az összetartozás élményét. Egy egészséges személyiségnél az egyéni és közösségi identitás harmóniába kerül egymással. A megtérő mint egyén kötelezi el magát Isten felé, mint személy identifikálódik azokkal az értékekkel, amelyet a Biblia közvetít, ezáltal belső kontrollal és nem külső kényszerrel vezeti életét. Az egyéniség úgy tud kiteljesedni, ha működő értékekkel azonosul, amelyek értékessé, védetté teszik, nem pedig kifosztják.

Dr. Balázs János, pszichiáter; Kulifai Mónika, tanácsadó szakpszichológus; Kiss Gyöngyi, tanácsadó szakpszichológus; Dornai Erika, pszichológus; Huller Ervin, klinikai pszichológus